

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

"לב חכם ונבון"

פרקי שלמה בספר מלכים ושרשי החכמה בישראל

דוד סבתו, ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה, sabatoter@gmail.com

1. מלכים א, ב, ט

ועתה אל תנקהו כי איש חכם אֶתָּה ויִדְעֶתָ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לּוֹ וְהוֹרְדֶתָ אֶת שִׁיבֹתוֹ בְּדָם שְׂאוּל

2. מלכים א יא, מא

וַיֵּתֶר דָּבָרֵי שְׁלֹמֹה וְכָל אֲשֶׁר עָשָׂה וְחֻקְמָתוֹ הַלְּוָא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבָרֵי שְׁלֹמֹה

3. חכמתו העיונית של שלמה [ה, ט-יד]

(ט) וַיִּתֵּן אֱלֹהִים חֻקְמָה לְשְׁלֹמֹה, וַתְּבוּנָה הִרְבָּה מְאֹד, וַרְחֹב לֵב פָּחֹל אֲשֶׁר עַל שֵׁפֶת הַיָּם:

(י) וַתִּרְבֶּ חֻקְמַת שְׁלֹמֹה מִחֻקְמַת כָּל בְּנֵי קֶדֶם וּמִפְּלִ חֻקְמַת מִצְרָיִם:

(יא) וַיִּחְכַּם מִכָּל הָאָדָם מֵאִיתָן הָאֲזֻרְחֵי וְהַיִּמֵּן וְכַלְכַּל וְיָרְדֵעַ בְּנֵי מַחֹל

וַיְהִי שְׁמוֹ בְּכָל הַגּוֹיִם סָבִיב:

(יב) וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף:

(יג) וַיְדַבֵּר עַל הָעֵצִים מִן הָאֲרֶז אֲשֶׁר בַּלְבָּנוֹן וְעַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר

וַיְדַבֵּר עַל הַבְּהֵמָה וְעַל הָעוֹף וְעַל הָרֶמֶשׂ וְעַל הַדְּגָיִם:

(יד) וַיָּבֵאוּ מִכָּל הָעַמִּים לְשִׁמְעַת אֶת חֻקְמַת שְׁלֹמֹה

מֵאֵת כָּל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת חֻקְמָתוֹ: ס

4. חכמת שלמה בספרי משלי

משלי א, א-ב: משלי שלמה בן דוד מלך ישראל. לדעת חכמה ומוסר, להבין אמרי בינה

משלי י, א: משלי שלמה. בן חכם ישמח אב, ובן פסיל תוגת אמו.

משלי כה, א: גם אלה משלי שלמה אשר העתיקו אנשי חזקיה מלך יהודה

5. שלמה כפילוסוף בספר קהלת [קהלת פרק א]

אני קהלת, הייתי מלך על-ישראל בירושלם. ונתתי את-לבי לדרוש ולתור בחכמה על-כל-אשר נעשה,

תחת השמים. הוא ענין רע, נתן אלהים לבני האדם לענות בו... דברתי אני עם לבי לאמר: אני הגה

הגדלתי והוספתי חכמה על כל אשר הגה לפני על-ירושלם ולבי ראה הרבה חכמה ונדעת.

6. הענקת החכמה לשלמה (פרק ג)

<p>הגה עשיתי כדברך הגה נתתי לך לב חכם ונבון אשר כמוך לא היה לפניך ואתרריך לא יקום כמוך: וגם אשר לא שאלת נתתי לך גם אשר גם כבוד אשר לא היה כמוך איש במקלכם כל ימך: ואם תלך בדרכי לשמר חקי ומצותי פאשר הלה דויד אביך והארכתי את ימך:</p>	<p>ולא שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עשר ולא שאלת נפש איביך ושאלת לך הבין לשמע משפט:</p>
--	---

7. משלי ג, יג-יח

אשרי אדם מצא חכמה ואדם פיק תבונה... ארף ימים בימינה בשמאולה עשר וכבוד. דררקה דרכי

נעם וכל נתיבותיה שלום. עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר.

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ה

מלכים א ג, א-ג	מלכים א יא, א-ג
<p>וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּקַּח אֶת בַּת פְּרָעָה וַיְבִיאָהּ אֶל עִיר דָּוִד</p> <p>מוֹאָבִיּוֹת עַמּוֹנִיּוֹת אֲדַמִּית צְדֻנִית חֲתִית : מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תִבְאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא יָבֹאוּ בָכֶם אַךְן יָטוּ אֶת לְבַבְכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם דָּבַק שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָה : וַיְהִי לוֹ נָשִׁים שָׂרוֹת שְׁבַע מְאוֹת וּפְלִגְשִׁים שְׁלֹשׁ מְאוֹת וַיִּטּוּ נָשָׂיו אֶת לְבוֹ : (ד) וַיְהִי לְעַת זָקֵנָת שְׁלֹמֹה נָשָׂיו הָטוּ אֶת לְבָבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים וְלֹא הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם ה' אֱלֹהָיו כְּלָבֵב דָּוִד אָבִיו : (ה) וַיִּלְךָ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי עֲשֻׁתָּרֶת אֱלֹהֵי צֹדָנִים וְאַחֲרֵי מִלְכָם שֶׁקֶץ עַמּוֹנִים : (ו) וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינָיו ה' וְלֹא מָלֵא אַחֲרָיו ה' כְּדָוִד אָבִיו : ס (ז) אִזּוּ יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בְמָה לְכַמֹּשׁ שֶׁקֶץ מוֹאָב בְּהָר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּשָׁלַם וְלִמְלֶכֶה שֶׁקֶץ בְּנֵי עַמּוֹן : (ח) וְכֵן עָשָׂה לְכָל נָשָׂיו הַנְּכָרִיּוֹת מִקְטִירוֹת וּמִזִּבְחֹת לְאֱלֹהֵיהֶן :</p>	<p>עַד כִּלְתֹו לְבָנוֹת אֶת בֵּיתוֹ וְאֶת בֵּית ה' וְאֶת חֹמֹת יְרוּשָׁלַם סָבִיב : (ב) וְכִּי הָעָם מִזִּבְחִים בְּבָמוֹת פִּי לֹא נִבְנְהוּ בֵּית לְשָׁם ה' עַד הַיָּמִים הָהֵם : (ג) וַיִּאָּהֵב שְׁלֹמֹה אֶת ה' לְלֶכֶת בְּחֻקֹוֹת דָּוִד אָבִיו וְכִּי בְּבָמוֹת הוּא מִזְבֵּחַ וּמִקְטִיר :</p>

9. משלי ב, טז-כ

לְהַצִּילֶךָ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנְּכָרְיָהּ אֲמַרְיָהּ הַחֲלִיקָהּ. הַעֲזֹבֵת אֶלֶוֹף נְעוּרֶיהָ וְאֶת אֱלֹהֶיהָ שִׁכְחָה. כִּי שָׁחָה אֶל מְנוֹת בֵּיתָהּ, וְאֶל רְפָאִים מִעֲגֻלְתֶּיהָ. כָּל בְּאִיָּהּ לֹא יִשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אַרְחוֹת חַיִּים

10. משלי ה, טו-כ

שָׁתָה מַיִם מִבּוֹרֶךָ וְנִזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֵרֶךָ. יִפּוּצּוּ מַעֲיִנְתֶיךָ חוּצָה בְּרַחֲבוֹת פְּלָגֵי-מַיִם. יִהְיוּ לְךָ לְבַדֶּךָ וְאֵין לְזָרִים אֶתֶךָ. יִהְיֶי מְקוֹרֶךָ בְּרוּךְ, וְשִׂמְחַ מֵאִשֶׁת נְעוּרֶךָ. אֵיזֶלֶת אֲהַבִּים וַיַּעֲלֶת-חַן דְּדִידֶךָ יְרוּךְ בְּכָל-עֵת בְּאַהֲבָתָהּ תִּשְׁגָּה תָמִיד. וְלָמָּה תִּשְׁגָּה בְנֵי בְזָרָה וַתִּחַבֵּק חַק נְכָרְיָהּ.

11. ישעיהו יא

וַיֵּצֵא חֹטֵר מִגִּזְעוֹ יְשִׁי וַנִּצָּר מִשְׂרָשָׁיו יִפְרָה. וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה', רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, רוּחַ דַּעַת וַיְרָאֵת ה'. וְהָרִיחוּ בִּירְאֵת ה'. וְלֹא-לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא לְמִשְׁמַע אָזְנוֹ יוֹכִיחַ. וְשִׁפְטָ בְּצַדֵּק דְּלִים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנּוּי-אֲרָץ. וְהִפְּה-אֲרָץ בְּשִׁבְט פִּי וּבְרוּחַ שְׁפָתָיו יָמִית רָשָׁע.